

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sacra scriptura inducit [et] inuitat nos ad patriam celestem

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Prologus

quid p̄mittitur est felicitas. Secūdo illa conclusio sic p̄batur. Illa scientia p̄dicat verum cuius subiectū est ipsa veritas. sed subiectum sacre scrip̄ture est huiusmodi. ergo r̄c. Maior patet. quia om̄is scientia habet denot̄minatōnam a suo subiecto. vt patet p̄mo posteriorum. Sed minor patet per Augustinōnem in libro p̄allegato dicentem. Subiectum sacre scriptur̄e est deus. modo deus est ip̄a veritas. videlicet sine fallacia. bonitas sine malicia. felicitas sine miseria et tristitia. ¶ Tercia conclusio que tracta est in prefata p̄positōne. videlicet q̄ sacra scriptura inuitat nos ad celestem patriam. probatur sic. Illud inuitat hominem ad celestem patriam cuius inuentio siue possessio reddit eū beatū. s̄z inuentio siue possessio sacre scrip̄ture reddit hominem beatum. ergo r̄c. Consequētia tenet. Maior patet per Boetiiū tercio de consolatiōne vbi d̄r. Beatitudo est status honorū om̄nū aggregatiōne perfectus. s̄z hoc nō est intelligendum p̄fectissime nisi in celo. ibi est status om̄nū honorum. Minor patet per Alanū in parabolis vbi d̄r. Nulla alia sapiētia meretur dici sapiētia nisi p̄bia sacra. Et sapiens loquens de sapiētia d̄r. p̄verb. iij. Beatus homo qui inuenit sapiētiā et qui affuit prudētia. melior est acquisitiō eius negociatiōne. id est lucratiōne auri et argenti purissimi. fructus vero eius p̄ciosior cunctis op̄ibus. et om̄ia que desiderantur nō valent huic p̄parari. Secundo probatur hoc idem Prouerb. viij. sic. Illa scientia inuitat nos ad celestem patriam in qua tanq̄ in speculo videmus bona nostra in q̄bus proficimus. et mala in q̄bus deficiamus. sed sacra scriptura est huiusmodi. ergo r̄c. Maior patet. q̄ p̄ bona nostra opera nos appropinquamus celesti patrie. sed p̄ mala opera elongamur ab ip̄a. S̄z minor patet per beatum Gregoriū in secundō moralium vbi d̄r. Sacra scriptura tanq̄ speculum mentis nostre op̄e ponitur oculis vt ibi eterna scientia videatur. Ibi em̄ fetida. id est mala nostra prospicimus et bona vterius consideramus. Quare dicit sanctus Augustinus in sermone que fecit de laude sacre scrip̄ture (cui subordinatur ius canonicum) q̄ p̄mo sic incipit. Hodie decet fratres charissimi sacras paginas laudare. Et subdit. rogo vos discite sacra scripturā et sepe legite eam. que dulcior est melle. fortior vino. suauior oleo. sublimior auro p̄cipue em̄ deū inuocat. diligētes inuitat. corda illuminat. fidem corrobōrat. linguā rectificat. dyabolū rejicit. peccata spernit. animas frigidās lumine scientie calefacit. tenebras ignorantie expellit. tristitias seculi extinguit. leticiā sancti spiritus accendit. somnolētos excitat. ociosos increpat. quāobrem qui hanc diligit et legem eius diligenter adimplere curauerit in regno celorum maximus vocabitur. Cum ergo sit tanta dignitas et sacre scrip̄ture autoritas. ergo auidius est super eam differendum. ¶ Alterius sciendum. ex quo iste liber (que p̄remanibz habemus) summa Raymūdi inticulatur. in quo tractatur ius canonicum et ea que p̄tinent ad p̄sbyteros. que om̄ia sacre scrip̄ture subijciuntur. Nam hic agitur de missa et de septē sacramentis. vt plenarie videbitur in p̄cessu. Ergo ad quedam generalia accedamus sine quibus p̄relibatis nō possumus scire ea que in isto libro tradunt. Prīmū quod requiritur ad p̄sbyteros est scientia. vt sc̄z seipsum cognoscat et vt suos subditos debite valeat in bonis operibz informare et instruere. Quadruplex autē scientia est necessaria cuiuslibz

bet sacerdoti. Prima est scia grammatialis. vt verba sacre scripture possit
 bñ intelligere z in ppijs sensibus pparare. Scda scia est musica. qz illa est
 ei necessaria ad decantandū laude dei. Tercia scientia est cōpotus ad dī
 stinctōem tempoz faciendā. Quarta scientia est ius canonicū. quia illa ē
 ei necessaria ad subditos bene z rōnabiliter regendos z informandos. Et
 hec quattuor habentur p beatum Augustinū de ciui. dei. Etiam conue
 nienter in his meris habentur. Clerus in ecclesia sibi quattuor esse tenē
 da. Grammaticā. neuina. ius canonis. atqz kalendas. ¶ Scdm quod res
 qritur ad sacerdotē est debita eloquētia. scz qz inter suos subditos valeat
 rre z bene expmre z declarare ea q in sacra scriptura p̄tinent. ¶ Terciu
 pncipale quod omnia alia minus pncipalia ad se trahit est bona vita.
 scz qz subditis p̄treat bonum exemplum morum z virtutū. Et ideo p̄t̄
 byter dī a p̄t̄e es ere. quia p̄t̄ere debet viam suis subditis eterne salu
 ris. Unde fm beatum Augustinū. via eterne salutis p̄sistit in dei charis
 tate. in pximi dilectōe. in mādatorum dei exequitōe. z in errantiū cor
 rectōe. ¶ Scdo p̄libantur quattuor cause scientie huius libri. quia fm
 p̄hm p̄mo physicoz z p̄mo postertoz. Scire est rem per causam cog
 noscere. ideo p̄t̄e loquendo tm due sunt cause scientie huius libri. P̄t̄
 ma est causa efficiens pncipalis. z ē deus q̄ oim est pductor. vt dī Joh.
 p̄mo. Omnia p̄ ipsum facta sunt. Sed causa efficiens minus pncipalis est
 Raymūdus frater ordinis p̄dicatorum. qui vidēs imperitorum clericoz
 paup̄tatem intratum qz nō poterāt eis libros emere in iure canonico in q̄
 studere poterant. hanc summulā p̄pilauit. in qua sub breuibz p̄tinent plu
 ra oimibus sacerdotibz scire necessaria. Sed aliqui alij dicunt qz Raymū
 dus hanc summulā non fecit. sed fecit quadam magnam summā profay
 cam. ex qua qdam versificator hanc summulā extraxit. volens sub breuibz
 comp̄hendere ea que ibi ad longum p̄tinentur. qui p̄pter arrogantā euid
 tandā nomē suū expmre noluit. quia fm dictum Seneca de causa effi
 ciente nō est multum curādum. ergo hīc nō sit aliqua difficultas vel me
 ritio faciendā de causa efficiente. Scda causa finalis dicitur. z est duplex. scz
 finis intra z finis extra. Finis intra est cognitio septem sacramentorum.
 Sed finis extra est ip̄e deus omnipotens z gloriosus. ad quem oēs alie
 scientie ordinātur. Sed improp̄ie potest assignari causa formalis. que etiā
 est duplex. scz forma tractatus. z forma tractādī. Forma tractatus consi
 stit in diuisione. Sz forma tractādī consistit in modo agendi. qui in hoc
 libro est quadruplex. scz definitiuus. diuisiuus. demonstratiuus. z exposi
 tiuus. Sz causa materialis improp̄ie loquendo est subiectum hui⁹ librē
 quod est ius canonicum a doctoribus z sanctis patribz institutū. de quo
 amplius postea patebit. ¶ Tercio p̄libatur titulus. vnde p̄mo iste
 liber sic intitulatur. Incipit summa Raymūdi. Et summa dicit om̄is lib
 ter qui extractus est de alio libro. vt summa dicitādī que extracta est a ma
 gnis libris rhetoricalis scientie. Sic simili modo dī de ista summa Ray
 mūdi. quia Raymūdus in alio opere posuit magnū z longum p̄cessum
 profaycum a quo iste liber est extractus. Aliiter etiam iste liber intitulatur
 fm aliquos. scz summa pauperum. quia pauperes clerici nō valentes libē
 libros magnos comparare z p̄oligos. vt decreta z decretalia z hmōi deo